

ת"פ 75673/10/18 - מדינת ישראל, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים נגד לביא אומגה בע"מ, פלוני

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ת"פ 75673-10-18
17 פברואר 2019

לפני: כב' סגן הנשיא השופט צבי פרנקל

מדינת ישראל, משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
ע"י ב"כ: עוה"ד חן אביטן ויוסי עטון

המאשימה:

-

1. לביא אומגה בע"מ, (ח.פ-511525289)
2. פלוני (ע"ה)
ע"י ב"כ: עו"ד אורן אדרת

הנאשמים:

החלטה

1. לפני בקשת הנאשמים, לביא אומגה בע"מ (להלן- הנאשמת) וע"ה (להלן- הנאשם), לביטול כתב האישום בהתאם לדוקטרינת הביקורת המינהלית בפלילים ולחילופין בהתאם להוראות סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן- חסד"פ) מחמת הגנה מן הצדק בדמות אכיפה בררנית וסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

2. המאשימה, מתנגדת לבקשה.

3. כתב האישום הוגש נגד הנאשמים ביום 31.10.18 בשל אי ביצוע צו בטיחות שהוצא מכח סעיף 6(א) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד 1954 (להלן- חוק ארגון הפיקוח) שהופנה אל הנאשמים על ידי מפקח המאשימה, ראובן פלדמן. בשל האמור הואשמה הנאשמת לפי סעיפים 7(א)+8(ב) לחוק ארגון הפיקוח. כמו כן נמצא כי הנאשם לא נקט אמצעים סבירים לשם מניעת העבירה המתוארת ועל כן הואשם לפי סעיפים 7(א)+8(ב) לחוק ארגון הפיקוח וכן לפי סעיף 36 (ה) לחוק ארגון הפיקוח, שעניינו אחריות מנהל.

טענות הצדדים

4. **לטענת הנאשמים**, כתב האישום אינו מפרט עובדות אובייקטיביות שונות, ביניהן, העובדה שבמשך שנים רבות ולמעשה עד למועד הביקור ביום 4.4.17 החזיקה הנאשמת בכל ההיתרים והאישורים הדרושים לאחסון הזיקוקים שבתמנע; בתאריכים 14.3.17-19.4.17 הנאשם היה מאושפז בבית החולים כשבחלק מהתקופה הוא היה מורדם ומונשם וזאת בעקבות פיצוץ שארע במחסן לוגיסטי שבבעלותו, באזור השרון ובו נהרגו שניים מעובדיו, בשים לב לכך כי פרשה זו מצויה בחקירת משטרה. לאחר שחרורו מבית החולים, הועבר הנאשם להמשך טיפול פסיכיאטרי ובמקביל נחקר באזהרה במשטרה בעניין הפיצוץ באזור השרון. לטענת הנאשמים, בעקבות האמור צו הבטיחות שהוצא ונשלח אליו בדואר רשום, לא הגיע לידי הנאשם 2, כאשר עד למועד זה סובל הנאשם 2 מנכות ומפוסט טראומה. למעשה, לנאשם 2 נודע אודות צו הבטיחות רק בעת בה קיבל הזמנה מיום 3.7.17 לסור לחקירה, שנערכה בתאריך 30.7.17. משנודע לנאשם 2 אודות צו הבטיחות, פעל הוא במהירות האפשרית להעברת תכולת המחסנים למקום אחר. בשל האמור טענו הנאשמים לביטול כתב האישום בשל העובדה כי המקרה נשוא כתב האישום אינו נכנס בגדר המקרים המפורטים בנוהל משרד התמ"ת בדבר הפניית תיקים להליכים פליליים (להלן- נוהל ניתוב) מיום 20.11.12, המפרט את השיקולים להפניית תיק לחקירה פלילית ובשים לב לכך כי בהתאם לנוהל, יש למצות תחילה אכיפה מינהלית ביחס לתאגיד או מנכ"ל תאגיד ולאחר מכן תישקל אכיפה פלילית ביחס לנושא המשרה.

5. לטענת הנאשמים, אין מדובר בהפרה שיטתית; הנאשם 2 היה מצוי בבית החולים ומרגע שנודע לו אודות צו הבטיחות שיתף פעולה עם גורמי הפיקוח והאכיפה; מרשימת החומר הנמצאת בידי הנאשמים לא נמצא אישור מנומק מאת היועץ המשפטי של משרד התמ"ת להגשת כתב אישום חלף הפניית המקרה למסלול מנהלי; מבדיקה במאגרי המידע המשפטיים נמצאו אך שני מקרים בהם עמדו לדין פלילי נאשמים לפי סעיף 8(ב) לחוק ארגון הפיקוח, אולם באותם המקרים הצטרפה העבירה לעבירות נוספות, כמו כן מעיון באתר משרד העבודה נמצא כי בשל אי ביצוע צו בטיחות לא פעלה המאשימה בהליך פלילי אלא בעיצום כספי; מקום בו יכול מעשה מסוים להיכנס לגדר עבירה מנהלית או עבירה פלילית, יש להעדיף את המסלול המנהלי. אשר לטענת הגנה מן הצדק בשל אכיפה בררנית טענו הנאשמים כי ההחלטה האם להעמיד חשוד לדין פלילי הינה החלטה שלטונית אשר חלות עליה נורמות מן המשפט המנהלי והיא צריכה להתקבל מתוך שקילת גורמים רלוונטיים, בתום לב, בהגינות, ללא הפליה ובסבירות כי בית משפט יוכל להתערב בשיקול דעת התביעה, עת זו נעשתה באופן הסותר את עקרון השוויון. בשל כך, עתרו הנאשמים לביטול כתב האישום.

6. **לטענת המאשימה**, בטענת הנאשמים ישנה מידה של עזות מצח בשים לב לכך כי דווקא במקרה שלהם, הנזק האפשרי מאחסנת חומרי הנפץ הוכח מספר שבועות קודם להליך החקירה נשוא התיק דן. לעניין המצאת צו הבטיחות טענה המאשימה כי פעלה בהתאם להוראות סעיף 237(א)(1) לחסד"פ, עת שלחה את צו הבטיחות באמצעות דואר רשום, אשר לא נדרש על ידי הנאשם 2 וכן באמצעות הפקס, כאשר הנאשם 2 התעלם מחובתו לאסוף מכתביו והניח למחסן אחר שברשותו להיוותר ללא השגחה, תוך ידיעה ברורה של ההשלכות העלולות להתקיים מפעולות אלה; בהתאם למסמכים הרפואיים של הנאשם הוא השתחרר מבית החולים ביום 19.4.17, בשים לב לכך כי המכתב אשר מוען לו הוחזר אל אגף האכיפה במשרד העבודה ביום 14.5.17, דהיינו בחלוף כחודש ממועד

שחרורו; ביום 23.5.17 שבו המפקחים למחסני הנאשמת שבתמנע וגילו כי הוראות הצו לא בוצעו. על רקע האמור ולאור אופי הליקויים הוגש כתב האישום, כאשר לטענת המאשימה צו בטיחות מוטל על מזהה סכנה על ידי מפקח העבודה-צו זה עומד בתוקפו עד למועד מילוי והפרת הצו, כבמקרינו, מהווה עבירה פלילית. המאשימה הפנתה להליך פלילי דומה נוסף (12416-08-15 **מדינת ישראל נ' עמותת פרויקט מאור חיים צפת**).

7. עוד לטענת המאשימה, טענה בדבר 'מיעוט אישומים' אינה מעידה באופן ישיר על שיקולים זרים או טעמים פסולים שבפעולת הרשות; המאשימה פעלה בהתאם להוראות נוהל הניתוב עליו מבקשים הנאשמים להסתמך הקובע בין היתר כי הפניית תיק להליך פלילי, תתבצע במקרים שבו ישנה הפרה בוטה, כאשר קיימת חומרה יתרה בנסיבות ביצוע עבירה אשר באה לידי ביטוי בין היתר ב"היקף הפגיעה שנגרמה או עלולה להיגרם בגין העבירה". בשל כך מצאה המאשימה כי פרטי המקרה נשוא ההליך דנן מתאים להגשת כתב אישום בהתאם להוראות נוהל הניתוב; תוצאת אחסנה שגויה של חומרים מהסוג שאחסנו הנאשמים עלולה לעלות בחיי אדם וזאת כפי שפירטו הנאשמים; חרף המקרה שארע באזור השרון בחרו הנאשמים לאחסן את חומר הנפץ כפי שאחסנו, גם תחת ההנחה שלא היו מודעים לקיום צו הבטיחות; מצבו הרפואי של נאשם 2 לא מהווה סיבה להקל באחריותו לחיי אדם; המאשימה פעלה בהליך חקירת התיק ללא משוא פנים וניקיון כפיים מתוך מטרה לשמירה על שלום הציבור ועל כן התנגדה המאשימה לביטול כתב האישום.

8. **הנאשמים השיבו** כי אין ללמוד מן המקרה שאירע במחסנים בשרון לענייננו והוא אינו יכול להוות שיקול בהגשת כתב אישום, שכן המקרה מצוי בחקירת משטרה ומכל מקום, דוחות המצויים בידי ב"כ הנאשמים מלמד כי קיימת סבירות גבוהה לפיה הפיצוץ באותו המחסן כלל אינו קשור לזיקוקים שאוחסנו בו; הנאשמים שבו על טענותיהם בדבר העובדות האובייקטיביות שפורטו בבקשה לביטול כתב האישום ובשים לב לכך כי לנאשם 2 לא היה כל יסוד סביר לחשוב כי דבר מה במחסנים שבתמנע לא תקין וממילא היה טרוד באסון שארע בשרון, בחקירת המשטרה ובמצבו הנפשי והפיסי ועל כן, לא מצופה ממנו לסור אל סניף הדואר לאסוף דואר רשום; ביחס להליך הפלילי הנוסף, אליו הפנתה המאשימה טענו נאשמים כי באותו ההליך, נאשמה הנאשמת באישומים רבים נוספים; סעיף 3(3) יחד עם הוראות ס"ק 41 לחלק ג' של התוספת השנייה בחוק הגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב-2011 קובע עיצום כספי בגין אי קיום הוראות צו בטיחות שניתן לפי סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח ועל כן, היה מקום להעדיף שימוש בכלי אכיפה מנהלי.

דין והכרעה

9. לאחר עיון בחומר שבתיק בית הדין ולאחר בחינת טענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי דין בקשת הנאשמים להידחות.

10. חוק העבירות המנהליות, תשמ"ו-1958 מסדיר הטלת קנס מנהלי על פני הליכים פליליים בעבירות

המנויות בתוספת, זאת על מנת ליצור מסגרת אכיפה חלופית להליך הפלילי ולהבטיח הליך מהיר ויעיל ביחס לעבירות קלות יחסית, מבלי להכתיים את מבצען בכתם של עבירה פלילית. (ראו: הצעת חוק העבירות המנהליות, התשמ"ה - 1985, ה"ח 1708, עמ' 59-60 וכן בג"צ 2126/99 **דה האס נ' עיריית תל אביב יפו**, פ"ד נד(1) 468; הע"ז 15116-07-16 **מדינת ישראל רשות האוכלוסין וההגירה נ' מאיה פול ייצור ושיווק**, החלטת כב' הנשיאה בדימוס אורלי סלע מיום 22.8.17).

11. חרף האמור, קובע סעיף 15 לחוק העבירות המנהליות כי העובדה שעבירה נקבעה כעבירה מנהלית אינה גורעת מסמכותו של התובע להגיש כתב אישום בגינה וזאת בתנאים מסוימים.

12. במקרה בו הוחלט על הגשת כתב אישום חלף הטלת קנס מנהלי, על התובע להיות מונחה בהנחיות המפורסמות של התביעה (בג"ץ 5537/91 **אליהו אפרתי נ' כרמלה אוסטפלד**, פ"ד מו(3) 501 (3.6.1992)). הלכה היא, כי בית הדין אינו מחליף את שיקול דעתו בשיקול דעת התובע (בג"ץ 6271/96 **ידידיה בארי נ' היועץ המשפטי**, פ"ד נ(4) 425) והדבר נכון ביתר שאת מקום שעסקינן בהחלטות רשויות התביעה הנוגעות למדיניות העמדה לדין (בג"ץ 4395/12 **דרור כהן נ' פרקליטות מחוז מרכז**, 15.11.2012), עפ"א (50688-01-15 **מדינת ישראל נ' רינה מגנצי**) (25.07.2016). נקבע כי הביקורת השיפוטית על החלטות התובע תהיה "**במשקפי הביקורת השיפוטית המנהלית הדורשים כי ההחלטה תהא סבירה ומידתית**" (בג"צ 5817/08 **בסאם עראמין נ' היועץ המשפטי לממשלה**) (10.7.11).

13. אין בידי לקבל את טענת הנאשמים לפיה נפל פגם בהחלטת המאשימה להגיש כתב אישום חלף נקיטה בהליכים מנהליים, כך שההחלטה דן חורגת ממתחם הסבירות.

14. עיון בהנחיות שהוציא היועץ המשפטי לממשלה לרשויות התביעה (נוהל והנחיות להפעלת חוק העבירות המנהליות, הנחיה מספר 4.3041, מעודכן ליום 29.6.11), מלמד כי מדובר ברשימה לא ממצה של שיקולים לגבי נסיבות המצדיקות הגשת כתב אישום.

הנאשמים הפנו אל הוראות ניהול משרד התמ"ת מיום 20.11.12 בדבר הפניית תיקים להליך פלילי ואשר לידם אינו מלמד על כך כי יש לנקוט בהליך פלילי דווקא כנגד הנאשמים, והיה על המאשימה לבחור בהליך מנהלי כקבוע בחוק להגברת אכיפה.

אין בידי לקבל טענת הנאשמים. ראשית ניהול הניתוב בסעיף 4 קובע כי הוא מתמקד בשיקולים להפניית תיק לחקירה פלילית ואינו מתייחס לשיקולי התביעה בדבר העמדה לדין. מקובלת עלי טענת המאשימה ולפיה בטרם החליטה על ניתוב התיק להליך פלילי והעמדת הנאשמים לדין, שקלה את מלוא השיקולים, ביניהם היקף הפגיעה שעלולה הייתה להיגרם בגין העבירה. אכן וכטענת הנאשמים, העובדה כי מתנהלת חקירת משטרה בעניין המקרה המצער אשר ארע במחסני הנאשמים באזור השרון ואשר גבה חיי אדם, אין בו כדי ללמד על

אחריות הנאשמים או ללמד בהכרח על דפוס התנהלותם אולם, יש בעניין כדי לחזק את מסקנתי כי אין להורות על ביטול כתב האישום בשלב מקדמי זה.

15. לאור כל האמור, החלטת המאשימה להגיש כתב אישום כנגד הנאשמים עומדת בקנה אחד עם הוראות החוק והנחיות המאשימה ועל כן, אין מקום להורות על ביטול כתב האישום והתערבות בשיקול דעתה של המאשימה.

16. לא נעלמו מעיני טענות הנאשמים כי במועד בו נשלח אל הנאשם 2 צו הבטיחות בדואר רשום, לא היה בידו לסור את הדואר, בשל מצבו הרפואי וכי לדידו של הנאשם 2 לא סביר כי אף לאחר שחרורו מבית החולים ונוכח הנסיבות הספציפיות של המקרה, היה עליו לסור אל הדואר, אולם מדובר בטענות הטענות ברור ואין בהן בכדי להצדיק, בשלב זה, ביטולו של כתב האישום.

17. באשר לטענת הנאשמים בדבר תחולתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק בשל קיומה של אכיפה בררנית, הרי שגם דין טענה זו להידחות. הוראות סעיף 149 לחסד"פ מעגנות את הטענות המקדמיות אותן רשאי נאשם לטעון ובין היתר - "**(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית**". במסגרת סעיף זה נטענת טענת הגנה מן הצדק שהוכרה בפסיקה והמאפשרת לבית הדין לבטל כתב אישום כאשר הגשתו או בירורו אינם עולים בקנה אחד עם קיומו של ההליך הפלילי ראוי והוגן.

אמת המידה לתחולת דוקטרינת הגנה מן הצדק הותוותה במסגרת ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ** (31.03.2005). שם קבע בית המשפט העליון מבחן תלת שלבי -

א. **בשלב הראשון** על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו;

ב. **בשלב השני** על בית המשפט לבחון האם בקיום ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות;

ג. **בשלב השלישי**, מששוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון האם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים יותר מתונים ומידתיים מאשר ביטולו של כתב האישום.

בית המשפט פסק כי טענת הגנה מן הצדק הייתה ונותרה טענה שיש לקבלה במקרים חריגים בלבד במצבים בהם עצם קיומו של ההליך פוגע בזכויותיו הבסיסיות של הנאשם להליך תקין (ראו לדוג' ע"פ 3672/05 **טגר בע"מ נ' מדינת ישראל**, (21.10.07). פסיקה זו אומצה על ידי בית הדין הארצי בפרשת הום סנטר (ע"פ 14/07 **מדינת ישראל נ' הום סנטר**, (22.11.2007)) ובפרשת עלי עליאן (ע"פ 25249-05-10 **מדינת ישראל נ' עלי עליאן**, (7.3.2011)).

18. ממקרא טענות הנאשמים עולה כי הם לא הוכיחו, ולו בראשית ראיה, את טענתם לאכיפה בררנית. בע"פ 8204/14 מחמדזלום נ' מדינת ישראל (15.4.2015) נפסק כדלקמן: "לשם העלאת טענה בדבר 'הגנה מן הצדק', הנשענת על טענה לאכיפה בררנית, יהיה על הטוען להראות, בראש ובראשונה, כי מדובר בהבחנה בין מי שהדמיון ביניהם רלוונטי לעניין, במובן זה שהוא מצדיק התייחסות דומה בשאלת הגשתו של כתב אישום. בשלב השני יהא על הטוען להראות כי בבסיס ההבחנה ניצב מניע פסול, בין אם בדמות שרירותיות, התחשבות בשיקולים שאינם מן העניין, או חלילה שקילת שיקולים שאינם ראויים. מטבע הדברים מדובר בשני שלבים השלובים זה בזה, ואשר רב המשותף להם. הנטל להוכיחם, שאיננו פשוט כלל וכלל, מוטל על הנאשם, באשר הפרקליטות, ככל רשות מינהלית, נהנית מהחזקה לפיה פעולותיה נעשות כדין" (ראו גם ע"פ 3667/13 ח'טיב נ' מדינת ישראל (14.10.2014); ע"פ 8702/12 זואי נ' מדינת ישראל (28.7.2013); ע"פ 37/07 פרג נ' מדינת ישראל (10.3.2008)).
19. לא התרשמתי כי בענייננו, נהגה הרשות באופן בלתי נסבל, שעולה כדי פגיעה בזכויות מהותיות או דיוניות של הנאשמים.
20. לאור כל שפורט לעיל, טענת הנאשמים לביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק, נדחית.
21. סוף דבר - הבקשה נדחית.
22. דיון ההוכחות יתקיים ביום 4.3.19 בשעה 12:00 המזכירות תקבע ביומן ותודיע לצדדים.

ניתנה היום, י"ב אדר א' תשע"ט, (17 פברואר 2019), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.